

den, at bruge den for extraordinaire Tilfælde givne Bemyndigelse til at afgjøre de Sager, som Lovgivningen endnu ikke havde kunnet befatte sig med. Dette troer jeg dog er en slet Regel at følge; jeg troer, at, naar det først har vilst sig, at man ad Lovgivningens Vej ikke kan komme igjennem, saa skal man dobbelt betænke sig paa at bruge denne Hjelpeparagraph (Nei! Nei!), saa skal man dobbelt betænke sig og huske paa, at den kun er givet som en Hjelpeparagraph. Min ærede Ven her bagved (B. Christensen), meente rigtignok, at han kunde bringe et Lovforslag frem, som kunde bøde derpaa ved at forbyde Udstedelsen af slige Bevillinger, men det blev en vidtløftig Vej; thi det maatte være et Slags Grundlovsforandring, saa det, troer jeg, kan ikke gaae an. Den sidste Taler har fundet et fortræffeligt Argument; det vilde jeg næsten have ønsket, at den høitærede Justitsminister havde benyttet fra Begyndelsen af, idet han havde sagt, at det var, for at komme Grundloven nærmere, thi det skulde have været mig kjær, om Justitsministeren havde arbejdet ivrigere, for at komme Grundloven nærmere, men saaledes gaaer det ofte i Verden: En skriver en Bog, hvis Indhold man ikke kender, og en Anden læser den og finder paa eengang Indholdet i den. Jeg troer nu ikke, at det er saa; jeg troer nu ikke, at den sidste Taler har Ret, naar han siger, at vi, ved at forandre lidt ved de fideicommissariske Bestemmelser, skulde komme Grundloven nærmere, som gaaer ud paa at finde de legale, de lovlige Midler til at have Fideicommisser. Jeg troer virkelig slet ikke, at det er Spørgsmaalet her. Det, hvorom der er Spørgsmaal ved denne Lov, det er, under hvilken Forudsætning maae de Betingelser, man vil have høvet, antages at være fastsatte? Den ærede Taler gik ud paa, at de vare fastsatte, for at Fideicommisset aldrig skulde ophøre, men han lod til reent at overse, at i selve Fideicommissbestemmelserne kan der have ligget, og jeg vil haabe for de Mænds Hæders Skyld, som have affattet de fideicommissariske Bestemmelser, at det er saa, — en Omhu for de Undergivne. Det kan godt være Tilfældet, at denne Bestemmelse om, at Fideicommissbesidderne aldrig

maatte komme til at afhænde eller indgiye Ansøgning om at maatte sælge, har været fremkaldt ved Frygt for, at der vilde komme en Tid som denne, hvor man var saa tilbøielig til under Navn af fri Overenskomst at sælge dyrt til de Folk, som skulde leve af det, og derved ødelægge den hele Generation, for at naae det, man kalder det store Maal, at komme over til Selveiendom, uden at betragte hvad det er for en Bro, man vilde føre Folk over. Det kan godt være, at Meningen med denne Indskrænkning i enkelte Erectionspatenter netop har været, at man skulde kunne i et saadant Dieblik stoppe Folk i Farten, og det er ogsaa det, jeg vil hjælpe til, ved at stemme imod Loven. Jeg vil stoppe dem i Farten, som, blot for at faae Selveiendom, see hen over Betingelserne, hvorpaa den kan erhverves. Det var mig meget kjær, at den sidste ærede Taler havde en Fornemmelse af, at det var godt at lægge Betingelserne imellem, og jeg vilde ønske, at han følte det saadan, at han ogsaa fulgte med os i at skaffe denne lille Lov afveien, hvis Hovedformaal dog kun kan blive, at hjælpe nogle enkelte speculerende Mellemmand til at faae et eller andet Fideicommissgods under Behandling; thi i nogen anden væsentlig Henseende kan Loven ikke hjælpe. Derfor der virkelig fandtes en af disse Fideicommissbesiddere, hvem det er forbudt at bede om at sælge, men som dog havde Lyst til at afhænde paa en fuldstændig og god Maade til sine Bønder, saa vilde en saadan meget godt kunne finde — og jeg skulde være beredt til at gjøre det — en Mand her i Thinget, som, uden at bringe nogen Bøn fra ham, indbragte et Lovforslag om hele Godssets Afhændelse paa en saa fortræffelig Maade, og, naar vi havde vedtaget en saadan Lov, saa havde vi med det Samme høvet den Bestemmelse, som man her vil have os til at have ved en almindelig Lov, saa vidste vi, hvad vi gjorde, saa handlede vi for Fideicommissseieren og for Bønderne, og lod de Folk staae udenfor, som blande sig i denne Sag, uden egentligt at have dermed at gjøre. —

Formanden: Der er begjert Afslutning af Forhandlingerne af følgende Medlemmer: Schiøtt, Raben, Fuglede, Mugaard, Jespersen, Gram, Wegener, J. Christensen, L. Hansen,